

[Ministeren for kulturelle anliggender]

med et alt for beskedent udvalg af faglitteratur. Med den arbejdsdeling mellem producentledene, der tilstræbes, med den forventede øgede efterspørgsel som følge af voksende viden om tilbuddet samt med de tilskud, der ydes, skulle der være håb om videreudvikling i positiv retning og forhåbentlig en tilnærmelse til den situation, alle ønsker sig: at forlagene udgiver trykt udgave og lydudgave af gængs litteratur på samme tid, således at statens bibliotek og trykkeri for blinde kan koncentrere sig om den mere specielle litteratur, som forlagene næppe på noget tidspunkt kan forventes at udgive på lyd.

Efter forslaget til folketingsbeslutning ønskedes statsstøtte til forlagsproduktionen. Noget sådant var også til behandling i udvalget, der afgav betænkning nr. 950, men det vandt ikke gehør. Skulle det imidlertid vise sig, at den støtte, der nu ydes i aftagerledet efter bibliotekslovens paragraf 18, stk. 2, ikke medfører øget produktion og lavere priser, kan det overvejes at konvertere støtten til produktionsledet.

Punktskriftmaterialer

Punktskriftbøger produceres af statens bibliotek og trykkeri for blinde til biblioteksbrug primært for voksne (bøger, noder og erhvervs materiale), af Refsnæskolen til biblioteksbrug og undervisningsbrug for blinde og svagsynede børn og unge samt af instituttet for blinde og svagsynede til brug for blinde og svagsynede unge og voksne under uddannelse.

Det samlede antal punktskriftbogtitler i Danmark: statens bibliotek og trykkeri for blinde 8.650 (heraf dog 4.800 noder), Refsnæskolen 2.343, instituttet for blinde og svagsynede 4.000, i alt 14.993 titler.

Årsproduktionen i 1984 udgjorde: statens bibliotek og trykkeri for blinde 128, Refsnæskolen 272, instituttet for blinde og svagsynede 252, ialt 652 titler.

Desuden producerer statens bibliotek og trykkeri for blinde tidsskrifter og blade samt noder i punktskrift.

Antallet af punktskriftlæsere er lille, mellem 300 og 400 boglæsere og ca. 700 tidsskriftslæsere. Dette skyldes, at punktskrift normalt kun kan læses i barnealderen, dvs. af blindfødte eller tidligtblevne blinde. Ca. ni tiendedele af de blinde er først blevet dette i

sen alder. Der er på nuværende tidspunkt ikke planer om at decentralisere distributionen.

Biblioteksbetjening af blinde og svagtseende Betænkning nr. 950, 1982

Som nævnt indledningsvis fremsatte betænkningen en lang række forslag om redegørelsens emne. Der er tale om meget detaljerede forslag. For et nærmere studium henvises til betænkningen.

De mest omfattende forslag i betænkning nr. 950 omhandlede øget produktion af lyd-bøger, lyd-tidsskrifter og materialer i punktskrift samt forslag til at finansiere denne øgede aktivitet. Nogle af disse materialer er allerede omtalt ovenfor, og spørgsmålet om økonomi kommenteres senere i redegørelsen.

Betænkningens forslag om en decentraliseret biblioteksbetjening af blinde forekommer godt, og en begyndelse er gjort med folkebibliotekernes indkøb og udlån af lyd-bøger.

På længere sigt, når der er opnået et tilfredsstillende niveau i folkebibliotekernes lydbogsforsyning, bør der finde en arbejdsdeling sted mellem folkebibliotekerne og statens bibliotek og trykkeri for blinde på samme måde som for de trykte bøger vedkommende, hvor centrale biblioteker udøver en overbygningsfunktion. Gennem en sådan arbejdsdeling sikres større spredning i titeludbudet, samt at mere speciel litteratur bliver tilgængelig, hvilket ikke er tilfældet nu på lydbogsområdet. Det er altså tanken, at folkebibliotekerne på længere sigt skal varetage udlånet af, hvad man kunne kalde gængs fag- og skønlitteratur og statens bibliotek og trykkeri for blinde den mere specialiserede litteratur. Ændringerne må, som foreslået, ikke på noget tidspunkt indebære nogen forringelse af de blindes informationssituation.

Som allerede nævnt er lånesamarbejdet i folkebibliotekerne i udvikling med centralbiblioteket i centrum.

I betænkning nr. 950 er der forslag om, at statens bibliotek og trykkeri for blinde overføres til kulturministeriet, hvilket skete den 1. januar 1985. Refsnæskolen og instituttet for blinde og svagsynede drives af hhv. Vestsjællands amtskommune og Københavns kommune. Deres service på landsplan betales af amtskommunerne. Siden betænkning nr. 950 udkom, er der sket forbedringer i disse insti-